

ЕВРЕИТЕ И МУЗЕЈОТ „ЈАД ВА’ШЕМ“

Денешен Израел многу малку личи на она што бил во минатото. Огромната Јудејска Пустина која зафаќа шеесетина отсто од вкупната територија на Израел, постојано се претвора во зелена оаза. Таму, со изградбата на разни мелиорациони и други зафати, најмногу од системот „капка по капка“, потоа со копањето на каменот од песочните предели за градба на урбаните населби, се создава плодна почва

Денес, на тие простори можат да се видат огромен број пластеници, стаклени градини, лозови и овошни плантажи, индустриски растенија, жито, безброј расадници, цветни градини и бројни зелени површини. За да се постигне сето ова како главен базен за наводнување се користи водата од Галилејското Езеро. Често се вели дека тој кој ги држи изворите на висорамнината Голан и водите на Галилејското Езеро, тој го држи во своите раце животот на Светата земја.

Бројот на населението во Израел е во постојан пораст, затоа е тешко да се одреди точниот број. Меѓутоа, според последниот попис на населението во Израел, денес живеат околу 8 милиони жители. Од вкупниот број на населението околу 6 милиони се Евреи, поголем дел од Русија, односно од Советскиот Сојуз (околу 1 милион), како и од поголем број европски и други земји во светот.

Од преостанатиот милион од населението осумдесет отсто се муслимани, а дваесет отсто се христијани (католици и православни). Арапите (Палестинците) кои останала да живеат во Израел по 1948 година, имаат израелско државјанство, додека бројката од околу 2 милиона Палестинци кои живеат во Газа, Витлеем, Ерихон и во други градови под палестинска управа, не се државјани на Израел.

Службен јазик во Израел е хебрејскиот (ибри), како и арапскиот јазик, на кои се пишува од десно кон лево. Исто така, англискиот и рускиот јазик имаат свое место во секојдневното комуницирање. Инаку, во текот на својата историја Евреите често користеле два или повеќе јазици, но сега хебрејскиот го сметаат за изворен, со кој се напишани нивните споменици на културата и разните книжевни дела. Хебрејскиот јазик спаѓа во групата на северозападни семитски јазици.

Остварувањето на вековните идеали за создавање сопствена држава и многудецениските стремежи на Евреите за Светата земја се остварија во 1948 година. Вистина, постигната е целта бидејќи кај голем број Евреи широм светот секогаш тлеел донаторскиот однос и љубовта кон новата држава и големата хуманост кон својот народ, кон еврејството, кон посреќната иднина на својата идна татковина.

Музејот Јад Вашем

Според некои податоци, уште од времето на почетните доаѓања на првите жители во новата држава Израел, тие биле финансиски помагани од богатите Евреи во дијаспората. Во поново време, пак, особено по Втората светска војна таквите финансиски донации се зголемувале и се зголемуваат од ден-во ден. Затоа, Израел денес е реалност и гордост на многумина кои материјално го помогнале опстојувањето на државата, на големиот број институти и институции, кои се реалност и предизвик за новите генерации.

Во периодот од 1948 година па до денес, Евреите од дијаспората во Израел формирале голем број фондации, донации, институции и други форми на финансирање, кои на свој специфичен начин ги изразуваат завештанијата, желбите, љубовта и мотивите на голем број Евреи широм светот, особено на оние кои живеат во Соединетите Американски

Држави и Канада.

Со давањето донации, поклонувања, дарувања, со формирањето на фондации и други форми на помош, всушност, Евреите ја стимулираат, ја помагаат и поттикнуваат подобрата иднина на својата држава и на својот народ во Израел. Притоа, таму е создадена една традиција со која се манифестира приврзаноста и љубовта на Евреите кон сè она што се постигнува во нивната држава. Таквите релации создаваат трајни врски меѓу Евреите во дијаспората и Израел.

По примерот на Евреите одреден број Македонци во дијаспората формираа свој фондации во Република Македонија. Меѓу нив треба да се истакнат: Атанас Близнаков, Петар Стаматов и Горѓија – Џорџ Атанасоски од САД.

Денес бројот на фондациите кај Евреите од дијаспората кои го помагаат опстојувањето на Израел е многу голем и е од непроценливо значење за развојот на економско, политичко, културно, образовно, техничко, технолошко и друго поле. Како резултат на еврејските фондации и дарувања, посебно место за одбележување има Музејот „Јад ва'Шем“ што значи „Споменик и име“, во кој се вградени материјални, морални и други средства на многу познати и признати личности во светот од еврејско потекло.

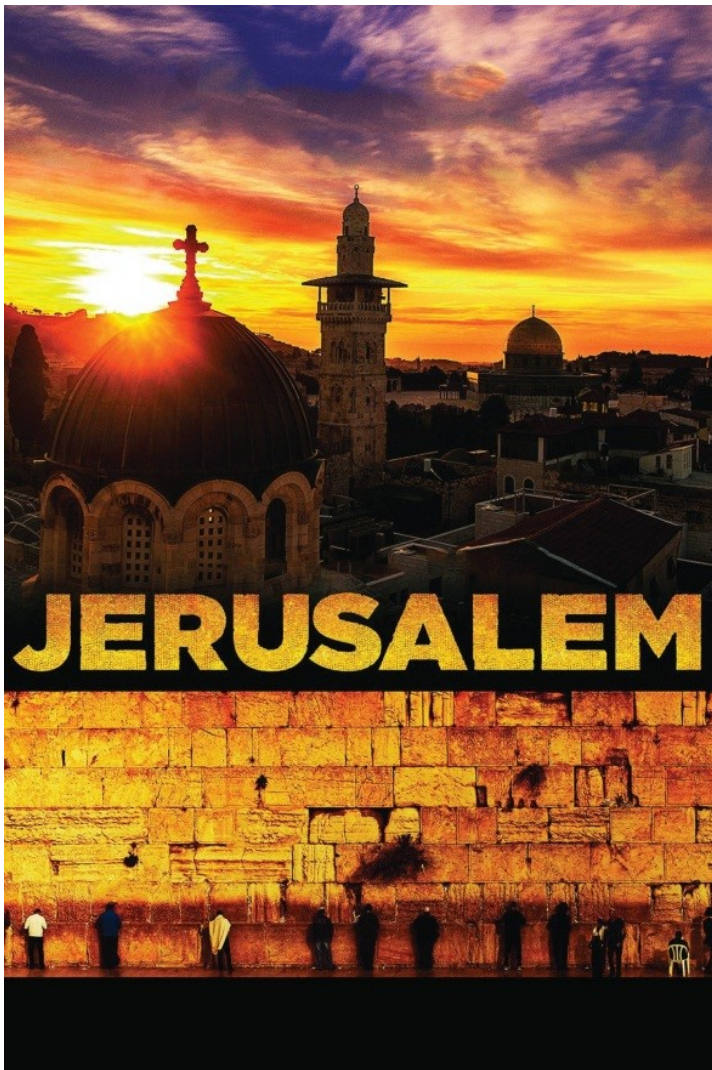
Музејот „Јад ва'Шем“ се наоѓа во непосредна близина на влезот во Ерусалим, на патот од Тел Авив, каде на еден стрмен рид се сместени гробиштата. Тука до овие неми сведоци на историјата е изграден Музејот кој постојано се проширува и надградува. Тој е местото каде посетителот се среќава со тажните страници од историјата на еврејскиот народ.

Тоа е просторот што е посетен од илјадници ученици, млади и стари, војници и дојденци. Тој е местото каде идните генерации се калат, учат и се воспитуваат во духот на еврејството, со цел да не го забораваат ужасот од холокаустот.

Идејата за формирање на Музејот „Јад ва'Шем“ датира од времето на Втората светска војна, кога се ширеле извештаите за масовното уништување на Евреите со германска окупација. Така, во септември 1942 година, бил формиран Одбор на еврејскиот национален фонд, чиј основоположник бил Мордецар Шенхави член на кибуцот Мишмар

Емек.

Во меѓувреме биле направени многубројни консултации, договори, упатства и други преговори со бројни еврејски организации и поединци во Израел и во дијаспората. Така, во февруари 1946 година е отворена канцеларија на „Јад Ва'шем“ во Ерусалим и нејзино одделение во Тел Авив, со цел да се прошират нивните дејности и активности.

Пишува: СЛАВЕ КАТИН